

СТ А Н О В И Щ Е

на проф. д-р Христо Илиев Бонджолов, преподавател по славянски литератури във ВТУ

„Св. св. Кирил и Методий”,

по конкурс за академичната длъжност „професор“

по „Руска литература от 20. и 21. век”,

обявен от СУ „Св. Климент Охридски”

Област на ВО:	2. хуманитарни науки
Професионално направление:	2.1. филология (руска литература на XX и XXI век)
Факултет:	Факултет по славянски филологии
Катедра:	Катедра по руска литература
Обява:	ДВ бр. 53/18.06.2013 г.

1. Данни за конкурса.

Процедурата по конкурса е в пълно съответствие със Закона за развитието на академичния състав в България и с Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски”. Всички законоустановени срокове са спазени. Кандидатът доц. д-р Ренета Божанкова отговаря на законовите изисквания за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор”: притежава образователната и научна степен „доктор”; заема академичната длъжност „доцент по руска литература” в СУ „Св. Климент Охридски” от 2002 г.; има изискваната учебна натовареност; представила е оригинални научноизследователски трудове.

2. Данни за кандидата.

Кандидатът има Диплома за висше образование – Специалист по руски език и литература и преподавател в средните училища, с втора специалност английски език.

В периода 1986-1987 работи като Учител по английски и руски, а от 1987 е асистент в СУ. Защищава докторат на тема: „Английски език за академични цели (Докторантско училище “ИКТ в образованието” (подготвен електронен курс в среда Moodle – elearn.uni-sofia.bg).

От 2011 до настоящия момент е Ръководител на Катедрата по руска литература в СУ, Факултет по славянски филологии. Координатор е по програма „Еразъм” на Факултета по славянски филологии. Член е на УС на Интегралния Център за електронно обучение.

От 2003 до 2011 е заместник-декан по международната, проектната и информационната дейност във Факултета по славянски филологии, а през 2011 г. е ВИД Декан на Факултета по славянски филологии, Софийски университет “Св. Климент Охридски”.

3. Описание на научните трудове.

Доц. д-р Божанкова участва в конкурса с: 2 монографии, 4 учебника и научни помагала за средното и висше образование, редакторство и съставителство на 7 научни издания, с повече от 80 научни статии, с преводи на руската литература от XX век, с доклади и научни съобщения в повече от 50 международни и национални конференции.

Научните изследвания на доц. д-р Ренета Божанкова са в областта на русистиката, славистиката, историята и теорията на литературата, интернет изследванията, киберкултурата, електронното обучение, културните изследвания, чуждоезиковото обучение и дигиталната хуманитаристика. българистиката, грузинската литература и култура. Открояват се – и количествено, и структурно, изследванията ѝ в областта на дигиталната литература, киберкултурата, електронното обучение. Водеща е нагласата за представяне на новите хоризонти пред литературната наука и научните изследвания с база данни в мрежата, към една модерна трактовка и задълбочен анализ на поетиката на руската литература на ХХ век.

Пространствените измерения на носталгията и техните литературни проекции са анализирани и в произведения на български, руски, хърватски, чешки автори от края на ХХ век, като е направен изводът, че в тях особено убедително е представена „силата на географията, която обединява, независимо от силата на историята, която дели”. Особен интерес предизвиква изучаването на пространствените отношения, картографирането на литературните текстове и процеси, чието осъществяване се наблюдава и анализира в дигитална среда.

Пространствените координати на литературата са обект на проучване и по отношение на съвременната руска поезия, като на базата на проведено емпирично изследване се обогатява информираността за „местопребиваванията” на поезията и се правят изводи относно позициите на изкуството на словото от гледна точка на литературната социология и възможностите за използване на тази аргументация при работа в областта на литературната история.

Нови ракурси и паралели са потърсени и при влиянието на Чеховото творчество в руската литература, като е разгледано римуването на ситуациите и разпадането на контекста при съпоставяне между творби на Чехов и Булгаков.

Поставен е проблемът за функциите и мястото на играта и игровите стратегии в литературния текст, от една страна, и в процеса на неговото изучаване, от друга, като отново са потърсени аргументи в опита на преподаване на чужди езици и литература.

4. Научни приноси

Основният труд „Хоризонти на дигиталната литература” има основателната претенция да бъде „първото в България комплексно и многоаспектно изследване на фазата на преход от книжна към дигитална форма на съществуване на изкуството на словото”, в което се проследява спецификата и еволюцията на феномена дигитална литература. Монографията се състои от 6 основни глави с прецизно изградена структура и последователност на разгръщане на научното изследване. Очертани са както научният контекст, така и рамките и хоризонтите на дигиталната литература, ключовите понятия, инструментариумът и жанровите формати, преходът от книжната към електронната литература. Дигиталната литература се представя като хибрид между творчество и технологии, съществени са не само текстът и контекстът, но и графиката, визуалните и мултимедийните компоненти, технологичната основа, формата, което го доближава до изобразителните изкуства, до неговата визуализация. В заключение авторката отбелязва, че „естетическата стойност на разгледаните дигитални текстове не е съизмерима с класическите творби на литературата, стойността на част от тях е стойност на „его-текстове”, други са по-скоро професионален „нет-арт”, който има твърде малко точки на допир с литературата, но забележимо много прилики с авангардистичното изкуство на ХХ век.”

Изследванията на доц. Божанкова в тази област се основават върху текстове с литературен характер, които остават с по-слаба видимост в тексто-визуалната

информационно наситена среда на Интернет. Дефинирани са съотнасянията между дигиталната литература и културните практики на новите медии. Описани са изследователският потенциал и инструментариум на интернет изследванията, изследванията на киберкултурата, дигиталната филология, дигиталната хуманитаристика, като последната е оценена от иновационния си потенциал спрямо методите на литературоведско изследване от додигиталната епоха.

В българското научно пространство са въведени нужните за осъществяването изследване нови термини, описващи явления на дигиталната текстуалност и по-широко, на киберкултурата, както и нови концепции и имена на чужди изследователи на интернет литературата. От особено значение са лексикографските занимания на автора, както и двойният, литературоведски и лингвистичен, интерес към езика на Интернет.

В „Хоризонти на дигиталната литература” е обособен и дефиниран научният обект – дигиталната литература – в нова съпоставителна перспектива: руската литература в паралел с други славянски литератури от кирилския сегмент на Интернет и преди всичко с българската литература. Специално внимание се отделя на проблемите на дигитализацията на литературна класика и на участието на тези онлайн достъпни ресурси в процесите на рецепцията на руската литература в българската култура при посредничеството на Интернет.

За първи път в български изследователски контекст се прави детайлизирано разглеждане на историята и теорията на хипертекста в перспективата на неговата функционалност на различни текстови равнища и отнесен към емпиричен материал на руската, българската и други славянски литератури. Съпоставени са принципите на четене на хипертекст при книжния протохипертекст и при дигиталния, интерактивен хипертекст, където по-скоро говорим за хипермедия. Създаден е дигитален архив на дигитални литературни и квазилитературни творби още от края на ХХ век и до момента на завършване на изследването за цялостна публикация. Този архив несъмнено ще подпомага и следващи проучвания на съвременното състояние на писмената култура, доколкото знанието за киберпространството и за разнообразните творчески практики в него представлява важен компонент при реконструиране на глобалната картина на културата от началото на ХХI век. Така проведеното изследване подпомага не само разбирането и оценката на съвременността, но и прогнозирането на бъдещето на литературата.

Цитирания: Забелязаните цитирания след 2002 са 27 и още 10 споменавания в научни текстове.

Заклучение

Кандидатурата на доц. д-р Ренета Божанкова отговаря на всички процедурни изисквания за получаване на научното звание „професор” и е в пълно съгласие със Закона за развитието на академичния състав. Имайки предвид безспорните научни приноси на доц. Божанкова, както и цялостната ѝ дейност, предлагам на уважаемото жури да гласува за присъждане на доц. д-р Ренета Ванкова Божанкова на научната длъжност „професор” на СУ „Св. Климент Охридски”.

Велико Търново
6.11.2013 г.

Подпис:
Проф. д-р Христо Бонджолов